

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის

დასკვნა №23

22.04.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „გია_2019“, თეთრიწყაროს რაიონი, ს. ბორბალო;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. რუსთავი, მშენებელთა ქ. № 72;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 02.03.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „მაგმა“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „გია_2019“-ის (ს/კ: 430804640) მიერ წარმოდგენილია, ქ. რუსთავში, ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიში.

2015 წელს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „ვ.დ.ლ“-ს ცემენტის წარმოებაზე გაცემულია №42 (04.08.2015) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა, რომლის საფუძველზეც „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება №2-1218/17.12.2019). „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-15 მუხლის თანახმად, შპს „ვ.დ.ლ.“-ს ცემენტის წარმოებაზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება უვადოდ გადაეცა შპს „გია_2019“-ს (ბრძანება N2-41/21.01.2020). ხოლო საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 13 დეკემბრის N2-1050 ბრძანებით გაიცა სკრინინგის გადაწყვეტილება ქ. რუსთავში, შპს „გია-2019“-ის ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე (წარმადობის გაზრდა), რომლის თანახმად დაგეგმილი საქმიანობა დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის უფლებამოსილი პირების მიერ განხორციელდა ქ. რუსთავში, მშენებელთა ქ. №72-ში მდებარე, შპს „გია_2019“-ის კუთვნილი ცემენტის საწარმოს შესწავლა/დათვალიერება. ინსპექტირების შედეგად დადგინდა, რომ შპს „გია_2019“-ის საწარმოს ტერიტორიაზე ნაცვლად ოთხი ერთეული ცემენტის შესანახი სილოსისა განთავსებულია ექვსი ერთეული სილოსი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, 2021 წლის 30 მარტს, შპს „გია_2019“-ის მიმართ შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი №062972, საქართველოს ადმინისტრაციულ

სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁷ მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად. ოქმი განსახილველად გადაიგზავნა ქ. რუსთავის საქალაქო სასამართლოში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, აღნიშნული საწარმო მდებარეობს ქ. რუსთავში, მშენებელთა ქუჩაზე №72 სს „ცემენტშიდი-94“-ის საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებზე (ს/კ: 02.07.03.031, 02.07.03.032/ GPS კოორდინატები X-503915, Y-4595485), რომელიც იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე შპს „გია-2019“-ის მფლობელობაშია. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს საზღვრიდან სამხრეთით უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 100 მეტრით, ხოლო უშუალოდ ცემენტის დასაფქვავი წისქვილის გაფრქვევის მილიდან 200 მეტრით. ტერიტორიის მომიჯნავედ მდებარეობს შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ ცემენტის საწარმო. საკადასტრო საზღვრიდან დაახლოებით 70 მეტრში მდებარეობს მიწისზედა მაგისტრალური ღია არხი (მარიინის არხი). საწარმოს ტერიტორია მთლიანად ბეტონირებული და შემოღობილია.

შპს „გია-2019“-ის საქმიანობა მოიცავს სხვადასხვა მარკის ცემენტის წარმოებას (M-300, M-400), რისთვისაც იგი უზრუნველყოფილია საჭირო დანადგარებით და დამხმარე ინფრასტრუქტურით. საწარმოში დამონტაჟებულია ცემენტის დაფქვის წისქვილი, რომლის წარმადობა შეადგენს 5 ტ/სთ-ს. წელიწადში 300 სამუშაო დღის და დღეში 12 საათიანი მუშაობის რეჟიმის პირობებში, საწარმოს სიმძლავრე შეადგენს 18 000 ტ/წელ ცემენტს, რომლისთვისაც საწარმო გამოიყენებს 12 600 ტ კლინკერს და 5 400 ტ დანამატს (თაბაშირი, წიდა). სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, კომპანიას დაგეგმილი აქვს საწარმოს სამუშაო საათების გაზრდა, რომლის ხარჯზეც გაიზრდება საწარმოს წლიური სიმძლავრე. კერძოდ, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების შემდგომ, საწარმო იმუშავებს წელიწადში 340 დღიანი, დღეში 24 საათიანი სამუშაო რეჟიმით და აწარმოებს 40 800 ტ/წელ ცემენტს.

მიმდინარე საქმიანობის განსახორციელებლად საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია: ნედლეულის საწყობი; ასარევი მოედანი; მიმღები ბუნკერი; ლენტური ტრანსპორტიორი; წისქვილი; სახელოიანი ფილტრი; პნევმოტრანსპორტიორი; ცემენტის სილოსები; სასწორი; ადმინისტრაციული შენობა; დამხმარე სათავსოები; გადახურული სამუშაო და სასაწყობო მოედანი; სანიტარული კვანძი; სასადილო; ლაბორატორია. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ნედლეული (კლინკერი, დანამატები-თაბაშირი, წიდა) საწარმოს ტერიტორიაზე შემოიზიდება ავტოთვითმცლელელებით და ჩამოიცლება ნედლეულის მიღების დახურულ საწყობში, საიდანაც ისინი დადგენილი რეცეპტის შესაბამისად, ავტომტვირთავების საშუალებით, გადაიტანება ბეტონის მოედანზე და აირევა. შემდეგ კაზმი ლენტური ტრანსპორტიორის საშუალებით მიეწოდება წისქვილის მიმღებ ბუნკერს და წისქვილს. კაზმის დაფქვის შედეგად მიიღება ცემენტი, რომელიც პნევმოტრანსპორტით გადადის ცემენტის სილოსებში (ექვსი ცალი, თითო 60 და 120, ორ-ორი 90 და 130 ტონა), საიდანაც ნაწილი ცემენტისა მომხმარებელს მიეწოდება ცემენტშიდებით, ხოლო ნაწილი ფასოვდება 50 კგ-იან ტომრებში და ხდება რეალიზაცია. ასპირაციისა და ცემენტის დანაკარგის თავიდან აცილების მიზნით, ცემენტის წისქვილზე დამონტაჟებულია სახელოიანი ფილტრი (ეფექტურობა – 99,9%), საიდანაც უმეტესი ნაწილი ბრუნდება

პროდუქციის სახით, მცირე ნაწილი კი მტვერგამწოვი მილით გაიფრქვევა ატმოსფეროში. ამასთან, თითოეული სილოსის თავზე დაყენებულია სახელოებიანი ფილტრები, რომელთა ეფექტურობა ასევე ტოლია 99.9 %-ის.

საწარმოში წარმოებული ცემენტი მიიღება კლინკერის, მინერალური დანამატების და თაბაშირის დაფქვით. 1 ტონა ცემენტის წარმოებისთვის გათვალისწინებულია 0,54 – 0,96 ტ კლინკერი, 0,04 – 0,06 ტ თაბაშირი და 0,05 - 0,4 ტ მინერალური დანამატი (წიდა). საწარმოში წყალი გამოიყენება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო მიზნებისთვის. ტექნოლოგიურ პროცესში წყალი არ გამოიყენება. სასმელ-სამეურნეო და სახანძრო მიზნებისთვის წყლის მომარაგება ხორციელდება ადგილობრივი წყალმომარაგების ქსელიდან. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ჩაშვება ხორციელდება არსებულ საკანალიზაციო სისტემაში, რომელიც მიერთებულია ქ. რუსთავის საკანალიზაციო სისტემასთან. ვინაიდან ტექნოლოგიური პროცესი მიმდინარეობს დახურულ შენობაში სანიაღვრე წყლების დაბინძურების რისკები პრაქტიკულად არ არსებობს.

საწარმოს ექსპლუატაციისას ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებებია: არაორგანული მტვერი და ცემენტის მტვერი. ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროებია: ცემენტის დაფქვის წისქვილი; კლინკერის და დანამატების ავტოთვითმცლელებიდან ჩამოცლა; კაზმის ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილება; კლინკერის და დანამატების წისქვილის მიმდებ ბუნკერში ჩაყრა; კლინკერის და დანამატების დახურული საწყობი; ცემენტის სილოსებში ცემენტის ჩაყრა; ცემენტის სილოსებიდან ავტოცემენტშიდში ცემენტის ჩაყრა; ცემენტის დაფასობა ტომრებში. ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების სახეობები და გაფრქვევის წყაროების რაოდენობები არ იცვლება, გაიზრდება მხოლოდ წლიურად გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების რაოდენობა.

ხმაურის წარმოქმნის ძირითადი წყაროს ექსპლუატაციის პერიოდში წარმოადგენს სატრანსპორტო ოპერაციებისთვის გამოყენებული და ტექნოლოგიური პროცესების შესრულებაში მონაწილე ტექნიკური საშუალებები. ვინაიდან საწარმოში არ არის დაგეგმილი რაიმე ახალი დანადგარების დამატება ან არსებულების შეცვლა, ამიტომ წისქვილის მუშაობის დროის გაზრდა პრაქტიკულად არ გამოიწვევს ხმაურის დონის გაზრდას, გაიზრდება მხოლოდ ხმაურის გამომწვევი დანადგარების სამუშაო საათები, რაც ბუნებრივია გაზრდის ხმაურის გავრცელების პერიოდს.

როგორც უკვე აღინიშნა, შპს „გია_2019“-ის ცემენტის საწარმოს მომიჯნავედ ფუნქციონირებს შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯიას“ ცემენტის საწარმო. აღნიშნულის გათვალისწინებით, კუმულაციური ზემოქმედების რისკებად განიხილება: ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე ზემოქმედება, ხმაურის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედება, სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედება. შესაბამისად, კუმულაციური ზემოქმედების საკითხი საჭიროებს დამატებით შეფასებას და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების გატარებას.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ექსპლუატაციისას მოსალოდნელია როგორც საყოფაცხოვრებო, ისე საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა. საწარმოში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვა განხორციელდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაცვით, კერძოდ მოხდება მათი დროებითი განთავსება, ტრანსპორტირება და გადაცემა შესაბამისი ნებართვების მქონე ორგანიზაციებზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ეტაპზე ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში ნიადაგის დაბინძურებას შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს ნარჩენების არასწორი მართვისა და სატრანსპორტო ოპერაციების დროს ნავთობპროდუქტების ავარიული დაღვრის შემთხვევაში.

საწარმოო ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება ხე-მცენარეები და ცხოველთა სახეობები. საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს არ მდებარეობს დაცული ტერიტორიები და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. აღსანიშნავია, რომ სკოპინგის განცხადებები განთავსდა ქ. რუსთავის ტერიტორიაზე. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „გია_2019“-ის, საკონსულტაციო კომპანია შპს „მაგმას“, რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის და ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები და დაინტერესებული საზოგადოება. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები გამოთქვა ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელმა. მისი მხრიდან შენიშვნა ეხებოდა სამინისტროს მიერ საჯარო განხილვასთან დაკავშირებული ინფორმაციის არასათანადოდ გავრცელებას, რასთან დაკავშირებითაც სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ სამინისტრომ კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყო სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროება, საზოგადოების ინფორმირება და შენიშვნების/მოსაზრებების წარდგენის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადის განსაზღვრა. შენიშვნა ეხებოდა ასევე საჯარო განხილვასთან დაკავშირებული განცხადებების მხოლოდ ქართულ ენაზე გავრცელებას. ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ მხრიდან აგრეთვე გამოითქვა შენიშვნა, რომ შპს გია_2019-ს უკვე დამთავრებული აქვს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებით განსაზღვრული დამატებით ორი ცემენტის სილოსის მოწყობა, რაც კანონდარღვევაა და სამინისტრომ აღნიშნულთან დაკავშირებით უნდა მოახდინოს შესაბამისი რეაგირება, მისი განმარტებით სამინისტრომ მსგავს პროექტებზე არ უნდა დაიწყოს ადმინისტრაციული წარმოება და ამასთან მოსთხოვოს კომპანიას აღნიშნული სილოსების დემონტაჟი. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენელმა გააკეთა განმარტება და აღნიშნა, რომ სამინისტროს მხრიდან აღნიშნულ ფაქტს მოყვა შესაბამისი რეაგირება, კერძოდ საწარმოს მოწყობის საკითხი სკრინინგის პროცედურის ეტაპზე ეცნობა გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს. ამასთან სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ ზემოაღნიშნულ

შემთხვევაში კოდექსი არ ითვალისწინებს განსხვავებულ პროცედურას. ამასთან აღნიშნა, რომ გარემოზე ზემოქმედების შესწავლას საჭიროებს საქმიანობა როგორც მოწყობის, ასევე ექსპლუატაციის ეტაპისთვის. როგორც „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენელს, ისე ქ. რუსთავის მერს ჰქონდათ გარკვეული კითხვები, შენიშვნები და მოსაზრებები უშუალოდ სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით, რომლებიც ეხებოდა ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებას, ხმაურით გამოწვეულ ზემოქმედებას, ნარჩენების მართვას, კუმულაციურ ზემოქმედებას, არაქმედების ალტერნატივასა და სხვა საკითხებს. საჯარო განხილვაზე დასმულ შეკითხვებს უპასუხეს როგორც სამინისტროს, ასევე შპს „გია-2019“-ის და შპს „მაგმას“ წარმომადგენლებმა.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ განსაზღვრულ ვადაში სამინისტროში პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;

2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;

3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.

4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
- საწარმოში არსებული (მიმდინარე) საქმიანობის დეტალური აღწერა;
- დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა;
- საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, საქმიანობის განხორციელების ადგილის საკადასტრო კოდი და GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;

- დაზუსტებული მანძილები საწარმოს ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), ზედაპირული წყლის ობიექტამდე;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით ოპტიმალური, დასაბუთებული ალტერნატივა;
- ინფორმაცია 500 მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ნებისმიერი ტიპის საწარმოს და წარმოების შესახებ (მანძილებისა და საქმიანობის მითითებით);
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები, გაფრქვევისა და ხმაურის წყაროები, კანალიზაციის სქემა;
- ინფორმაცია მიმდინარე და დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, საწარმოში არსებული და საპროექტო ტექნოლოგიური დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა, შესაბამისი სქემები, საპასპორტო მონაცემები;
- ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისა და ტექნოლოგიის დეტალური აღწერა და ტექნიკური პარამეტრები; დეტალური საწარმოო პროცესის აღწერა;
- ინფორმაცია საწარმოს საწვავით უზრუნველყოფის, გამოყენებული საწვავის ტიპისა და მოცულობის შესახებ;
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის ოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ. დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის (სიხშირის) პროცედურების შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით და ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი;
- ინფორმაცია ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვის შესახებ; ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- ამასთან გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკთან დაკავშირებით მუნიციპალიტეტთან კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია/დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია საწარმოს ტერიტორიაზე შემოსატანი ნედლეულის რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოში გამოყენებული დანამატი ნივთიერებების რაოდენობის და დასაწყობების შესახებ;
- წარმოქმნილი მტვრის (ნარჩენი) კვლავწარმოებაში გამოყენების შესაძლებლობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- დეტალური ინფორმაცია სახელოიანი ფილტრების შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი არსებული გზების შესახებ;
- საპროექტო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;

- არსებული და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული ობიექტების დეტალური აღწერა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ექსპლუატაციის პერიოდში ელექტრომომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული საკითხი მნიშვნელოვანია გამონაბოლქვის გავრცელების მიმართულების კუთხით სოფელ თაზაქენდთან მიმართებაში);
- ინფორმაცია ექსპლუატაციის ცვლილების ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის, სახეობის, სახიფათობის მახასიათებლების და მათი შემდგომი მართვის საკითხების შესახებ, ნარჩენების მართვის კოდექსის და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- ინფორმაცია იმ ნარჩენების (კოდი, დასახელება, რაოდენობა) შესახებ, რომელსაც კომპანია ცემენტის წარმოების პროცესში იყენებს დანამატად;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;
- საპროექტო ტერიტორიის საკუთრების ან იჯარის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღებისა და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში, ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა უწყვეტი ინსტრუმენტული მონიტორინგის დანერგვის საკითხები;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით (მათ შორის ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული გზების მორწყვის საკითხი);
- ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;

- ვიზრაციით გამოწვეული ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და გრუნტის ხარისხზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების (არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- საწარმოს ექსპლუატაციის და ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის-გატანის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია; შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ რისკებზე საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები;
- კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერზე, ხმაურზე, სატრანსპორტო ნაკადებზე და სხვა (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის მიზნით ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის ინსტრუმენტულ მონიტორინგზე, საკონტროლო წერტილების (საწარმოს ტერიტორიაზე, უახლოეს დასახლებასთან), მონიტორინგის სიხშირის და მეთოდის მითითებით;
- საწარმოს ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა, Shp ფაილები);
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

- ❖ ვინაიდან საწარმოში ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ეტაპზე დაგეგმილი მოწყობის სამუშაოები უკვე განხორციელებულია (ტერიტორიაზე უკვე დამატებულია ორი სილოსი), გზშ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნას ობიექტზე არსებული რეალობის გათვალისწინებით;
- ❖ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით სამინისტროში წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში, მოცემული უნდა იქნეს №42 (04.08.2015) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით განსაზღვრული პირობების შესრულების შესახებ ინფორმაცია;
- ❖ სკოპინგის ანგარიშში არაქმედების ალტერნატივა განხილულია მთლიანი საწარმოს საქმიანობისთვის. წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში არაქმედების ალტერნატივა განხილული უნდა იქნას საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებისთვის (ორი სილოსის დამატება, წარმადობის გაზრდა);
- ❖ გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „გია-2019“-ის მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილ ქ. რუსთავში ცემენტის საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული, შესწავლილი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.